

คำวินิจฉัยของ นายสุวิทย์ ชีรพงษ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๗ - ๓๘/๒๕๕๕

วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

เรื่อง พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๘
ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

ศาลล้มละลายกลางส่งคำร้องของเจ้าหนี้ในคดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) รวม ๓ คำร้อง
เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

คำร้องที่หนึ่ง เป็นคำร้องของเจ้าหนี้รวม ๔ ราย (บริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน)
กับพวก) ในคดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) หมายเลขแดงที่ ฟ.๒๗/๒๕๕๓ ของศาลล้มละลายกลาง
เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา
๕๐/๕๘ ขัดรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่ โดยผู้ร้องเห็นว่าพระราช
บัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ คือ

๑. ผู้ร้องกับพวก รวม ๔ ราย คือ บริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) เจ้าหนี้รายที่ ๓๘
บริษัท ทีพีไอ คอนกรีต จำกัด เจ้าหนี้รายที่ ๓๙ บริษัท แองโกลเอเชียโปรเจกส์ แอนด์ เอ็นจิเนียริง
จำกัด เจ้าหนี้รายที่ ๔๗ และบริษัท ซูด เคมี (ไทย) จำกัด เจ้าหนี้รายที่ ๗๕ ได้รับการจัดให้อยู่
ในประเภทของเจ้าหนี้การค้า ของแผนฟื้นฟูกิจการที่กำลังอยู่ในระหว่างการดำเนินการเพื่อจะให้ศาล
ล้มละลายกลางมีคำสั่งเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบด้วยแผน ในคดีหมายเลขแดงที่ ฟ.๒๗/๒๕๕๓ ของศาล
ล้มละลายกลางโดยในคดีดังกล่าวมีบริษัท ไทยบาวเออร์ จำกัด เป็นลูกหนี้ที่ยื่นคำร้องขอให้ศาลมี
คำสั่งฟื้นฟูกิจการ และศาลล้มละลายกลางได้มีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้แล้ว ตั้งแต่วันที่ ๑๖
พฤษภาคม ๒๕๕๓

๒. ด้วยเหตุที่แผนฟื้นฟูกิจการดังกล่าว มีการกำหนดหลักเกณฑ์การชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้
ทั้งปวงแตกต่างกัน เช่น เจ้าหนี้ทางการเงินผู้ไม่มีหลักประกันมีความได้เปรียบในการได้รับชำระหนี้มากกว่า
เจ้าหนี้การค้า โดยจะได้รับชำระหนี้ในส่วนของเงินต้นเต็มจำนวน แม้จะเป็นการผ่อนชำระโดยขยาย
เวลาออกไป ก็ยังมีสิทธิได้รับดอกเบี้ยจากเงินต้นนั้น ขณะที่เจ้าหนี้การค้าได้รับชำระหนี้เพียงร้อยละ
๑๐ ของจำนวนเงินที่ขอชำระ โดยตามแผนอ้างว่าเป็นการหักล้างหนี้ให้หมด อันเป็นข้อปฏิบัติที่ผู้ทำแผน
เลือกใช้กับเจ้าหนี้การค้าประเภทเดียว แต่ไม่มีข้อกำหนดเช่นนี้กับเจ้าหนี้กลุ่มอื่น

๓. การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมของผู้ทำแผน ในลักษณะให้สิทธิประโยชน์แก่เจ้าหน้าที่กลุ่มอื่นมากกว่าเจ้าหน้าที่ในกลุ่มการค้า เป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ แผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้จึงไม่ชอบด้วยกฎหมายเนื่องจากวิธีการชำระหนี้ และผลประโยชน์ที่ให้กับบรรดาเจ้าหน้าที่เป็นการเลือกปฏิบัติต่อเจ้าหน้าที่โดยไม่เป็นธรรม

๔. มติของเจ้าหน้าที่ประชุมแผนฟื้นฟูกิจการไม่ชอบด้วยกฎหมาย และแผนฟื้นฟูกิจการก็ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะมติดังกล่าวเป็นไปตามพระราชบัญญัติล้มละลาย ๑ มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ทั้งที่วัตถุประสงค์ของกฎหมายล้มละลายหรือการฟื้นฟูกิจการมีเพื่อให้เจ้าหน้าที่ทั้งหลายได้รับชำระหนี้ หรือได้รับประโยชน์จากทรัพย์สินของลูกหนี้อย่างเท่าเทียมกัน ขณะเดียวกันเพื่อให้ลูกหนี้สามารถดำเนินการต่อไปได้ด้วย แต่มาตรา ๕๐/๕๖ ทำให้เจ้าหน้าที่ทั้งหลายมีสิทธิไม่เท่าเทียมกัน กล่าวคือ เจ้าหน้าที่ที่มีจำนวนหนี้มากแม้จะมีเพียง ๑ หรือ ๒ ราย ก็สามารถมีมติพิเศษได้ เจ้าหน้าที่ที่มีหนี้จำนวนน้อยจึงถูกจำกัดสิทธิโดยปริยาย จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๘

๕. การที่พระราชบัญญัติล้มละลาย ๑ มาตรา ๕๐/๕๘ บัญญัติให้ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนเมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่า แผนมีรายการครบถ้วน และข้อเสนอในแผนนั้นปฏิบัติต่อเจ้าหน้าที่กลุ่มเดียวกันอย่างเท่าเทียมกัน นั้น ผู้ร้องเห็นว่า เป็นการจำกัดอำนาจในการพิจารณาและใช้ดุลยพินิจของศาล คือ ศาลต้องมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนถ้าแผนมีรายการครบถ้วน โดยไม่เปิดโอกาสให้ศาลได้ใช้ดุลยพินิจหรือสอบสวนข้อเท็จจริง จากผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ ทำให้ศาลไม่อาจใช้ดุลยพินิจพิจารณาให้เกิดความเป็นธรรมกับเจ้าหน้าที่ที่มีมกรายกว่าแต่มีมูลหนี้ต่ำกว่า ทั้งการที่มาตรา ๕๐/๕๒ ทวิ กำหนดให้มีการแบ่งเจ้าหน้าที่เป็นกลุ่มยังเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ทำแผนเลือกปฏิบัติที่จะชำระหนี้ให้กับเจ้าหน้าที่แต่ละกลุ่มไม่เท่าเทียมกัน เป็นการจำกัดสิทธิของเจ้าหน้าที่รายย่อยในการที่จะได้รับชำระหนี้ จึงเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ เพราะทำให้มีการจำกัดสิทธิของบุคคลและทำให้มีการเลือกปฏิบัติกับบุคคลต่างกัน โดยไม่ได้คุ้มครองขอบเขตแห่งสิทธิของบุคคล

บริษัท ไทยบาวเออร์ จำกัด ลูกหนี้ ผู้ขอฟื้นฟูกิจการ คัดค้านคำร้องของผู้ร้อง ความว่ากฎหมายล้มละลายในส่วนของการฟื้นฟูกิจการ กำหนดให้แผนฟื้นฟูกิจการสามารถจัดกลุ่มเจ้าหน้าที่ไม่มีประกันได้หลายกลุ่ม โดยให้เจ้าหน้าที่ที่มีสิทธิเรียกร้องหรือผลประโยชน์ที่มีสาระสำคัญเหมือนกันอยู่ในกลุ่มเดียวกันและต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน นอกจากนั้น การฟื้นฟูกิจการจะต้องสามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว โดยการลดขั้นตอนและกระบวนการในทางปฏิบัติของศาลและเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เพื่อประโยชน์โดยรวมแก่เศรษฐกิจของชาติและประชาชน โดยเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ร้อยละ ๘๕.๘๔ เห็นชอบด้วยกับแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้แล้ว

คำร้องที่สอง เป็นคำร้องของนางเพ็ญพร งามไพโรจน์พิบูลย์ ผู้ร้อง ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่รายที่ ๒๘๖ จัดอยู่ในกลุ่มเจ้าหน้าที่กลุ่มที่ ๗ ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่กลุ่มที่ได้จองซื้อบ้านในโครงการของบริษัท บิ๊ก ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด ลูกหนี้ในคดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) หมายเลขแดงที่ ๖๕๘/๒๕๕๓ ของศาลล้มละลายกลาง ได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ คือ

๑. พระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ ในส่วนของการฟื้นฟูกิจการมีการตราขึ้นบังคับใช้ภายหลังรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันบังคับใช้แล้ว และมีบางส่วนที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ กล่าวคือ หากเจ้าหน้าที่รายใดหรือกลุ่มใดมีมูลหนี้จำนวนมากพอ มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีอำนาจต่อรอง ก็สามารถขมยอรับแผนหรือไม่ก็ได้ ขณะเดียวกันเจ้าหน้าที่ที่เป็นกลุ่มซื้อบ้านถึงแม้จะมีจำนวนหลายร้อยคนก็ตาม แต่มีจำนวนมูลหนี้ไม่มากและมีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมด้อยกว่า ไม่สามารถคัดค้านหรือแก้ไขแผนฟื้นฟูกิจการให้เป็นธรรมต่อเจ้าหน้าที่กลุ่มนี้ได้ พระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ มาตรา ๕๐/๔๖ จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ เนื่องจากทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมและไม่เสมอภาคกันในการลงมติ และเปิดช่องว่างของกฎหมายให้เลือกปฏิบัติได้ ขึ้นอยู่กับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม

๒. พระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ มาตรา ๕๐/๕๘ เป็นการจำกัดอำนาจของศาลให้ต้องพิจารณารับแผนฟื้นฟูกิจการ หากแผนฟื้นฟูกิจการเข้าเงื่อนไขตามที่พระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ กำหนด อันเป็นการจำกัดดุลยพินิจของศาลที่ไม่อาจจะพิจารณาให้เกิดความเป็นธรรมแก่เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ แต่มีมูลหนี้น้อยกว่า และไม่มีอำนาจทางเศรษฐกิจที่จะต่อรองกับผู้ทำแผนได้ น่าจะถือว่าเป็นกฎหมายที่ขัดต่อความสงบสุขของประชาชน ทั้งที่ศาลเห็นแล้วว่าไม่เป็นธรรมต่อเจ้าหน้าที่บางกลุ่ม แต่ต้องรับแผนเพราะได้ผ่านการลงมติรับจากเจ้าหน้าที่ที่มีมูลหนี้มากกว่า กระบวนการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้เกี่ยวกับการประชุมเจ้าหน้าที่เพื่อพิจารณาแผน โดยเฉพาะการลงมติรับแผนและการพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการของศาล จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ

บริษัท บิ๊ก ดีเวลลอปเม้นท์ แพลนเนอร์ จำกัด ผู้ทำแผน ได้ยื่นคำแถลงโต้แย้งคำร้องของเจ้าหน้าที่รายที่ ๒๘๖ ว่า คำร้องของเจ้าหน้าที่กลุ่มที่ ๗ รายที่ ๒๘๖ เป็นคำร้องที่ไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย มีเจตนาประวิงกระบวนการพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการให้ล่าช้าออกไปโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร อาจเกิดความเสียหายแก่เจ้าหน้าที่รายอื่นและลูกหนี้ โดยมีเหตุผลว่า

๑. การพิจารณาให้ความเป็นธรรมแก่เจ้าหน้าที่และลูกหนี้ได้มีการจัดระบบความสัมพันธ์ในลักษณะของการจัดลำดับชั้นและกลุ่มของเจ้าหน้าที่ตามประเภทของหนี้และจำนวนหนี้ เพื่อกระจายสัดส่วนการได้รับชำระหนี้จากทรัพย์สินของลูกหนี้อย่างเป็นธรรม ซึ่งหลักการพื้นฐานในการจัดประเภทของ

เจ้าหนี้และลำดับการได้รับชำระหนี้นี้ได้ปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยกำหนดให้เจ้าหนี้ผู้ทรงบุริมสิทธิได้รับชำระหนี้ก่อนหลังเรียงตามลำดับกันไป การจัดลำดับบุริมสิทธิไว้ในลักษณะเช่นนี้ เป็นการจัดความสัมพันธ์ระหว่างเอกชนกับเอกชนด้วยกัน จึงมิได้มีลักษณะเป็นการที่รัฐเลือกปฏิบัติต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งอันเป็นการขัดต่อหลักความเสมอภาคตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๐ ของรัฐธรรมนูญ

๒. การที่เจ้าหนี้รายที่ ๒๘๖ กล่าวอ้างว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๕๘ ขัดต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ เพราะเหตุว่า บทบัญญัติเป็นการจำกัดดุลยพินิจของศาลนั้น ข้อกล่าวอ้างของเจ้าหนี้ดังกล่าวเป็นข้อกล่าวอ้างที่ปราศจากเหตุผลที่รับฟังได้ เพราะการกำหนดให้ศาลสามารถใช้อำนาจดุลยพินิจพิจารณาได้ตามหลักเหตุและผลเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่กรณี และกำหนดขอบการใช้อำนาจในลักษณะของอำนาจผูกพันที่มีอาจใช้ดุลยพินิจเป็นอย่างอื่นได้ หากกรณีต้องตามที่กฎหมายกำหนด ฉะนั้น การที่มาตรา ๕๐/๕๘ ได้กำหนดเงื่อนไขการใช้อำนาจของศาลไว้ จึงเป็นกรณีที่ทำได้ตามหลักการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย และหากพิจารณาบทบัญญัติในมาตรา ๕๐/๕๘ ก็จะเห็นว่า ได้ให้อำนาจดุลยพินิจของศาลไว้ในระดับหนึ่ง ที่จะพิจารณาได้ว่าเมื่อการดำเนินการตามแผนสำเร็จ จะทำให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ไม่น้อยกว่ากรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลายหรือไม่ ซึ่งศาลสามารถใช้ดุลยพินิจที่มีอยู่เพื่อคุ้มครองและให้ความเป็นธรรมแก่เจ้าหนี้ทุก ๆ กลุ่มได้อยู่แล้ว

คำร้องที่สาม เป็นคำร้องของเจ้าหนี้รายที่ ๑๔๒ (กองทุนรวมแกมมาแคปปิตอล ฯ) ในคดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) หมายเลขแดงที่ ๕๑๒/๒๕๕๓ ซึ่งยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ขัดรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่ โดยผู้ร้องซึ่งเป็นเจ้าหนี้ของบริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) ลูกหนี้ผู้ขอฟื้นฟูกิจการ เห็นว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ คือ

๑. ผู้ร้องเป็นเจ้าหนี้รายที่ ๑๔๒ และเป็นนิติบุคคลประเภทกองทุนรวม จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้ยื่นขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) หมายเลขแดงที่ ๕๑๒/๒๕๕๓ โดยขอรับชำระหนี้เป็นเงินสดและดอกเบี้ยรวม ๔๒,๘๕๕,๐๑๒.๐๒ บาท ซึ่งคดีดังกล่าว บริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) เป็นลูกหนี้ผู้ขอฟื้นฟูกิจการต่อศาลล้มละลายกลาง เนื่องจากเป็นผู้มีหนี้สินส่วนตัวเพราะมีสินทรัพย์ไม่พอกับหนี้สินคือ เป็นหนี้เจ้าหนี้ทั้งสิ้นจำนวน ๘๕๕,๑๖๐,๕๓๖ บาท แต่มีสินทรัพย์มูลค่า ๗๖๖,๔๒๒,๕๘๕ บาท ซึ่งศาลล้มละลายกลางได้มีคำสั่งฟื้นฟูกิจการของบริษัทลูกหนี้แล้ว เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๓ และตั้งบริษัทลูกหนี้เป็นผู้ทำแผน

๒. ในการทำแผนของบริษัทลูกหนึ่งดังกล่าว ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า ผู้ทำแผนได้จัดให้ผู้ร้องเป็นเจ้าของนี้กลุ่มที่ ๑๒ โดยแยกออกจากเจ้าหนี้กลุ่มสถาบันการเงิน และจัดสรรให้ชำระหนี้โดยไม่เป็นธรรม ด้วยการตั้งสมมติฐานเองว่า ลูกหนี้มีภาระต้องรับผิดชอบต่อผู้ร้องเพียงร้อยละ ๓๑.๓ ของเงินต้น อีกทั้งยังปรับโครงสร้างหนี้ภายหลังจากตั้งสมมติฐาน โดยปลดหนี้ที่ร้อยละ ๒๕ จะทำให้เจ้าหนี้ (ผู้ร้อง) มีสิทธิได้รับชำระหนี้คืนประมาณ ๖ ล้านบาทเศษ จึงเป็นการจงใจทำแผนเพื่อเอาเปรียบผู้ร้อง

๓. ผู้ร้องได้รับโอนสินทรัพย์ สินเชื่อธุรกิจ จากบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ พารา จำกัด (มหาชน) บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ชนนคร จำกัด และบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ชนไทย จำกัด ซึ่งเป็นเจ้าของบริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) ได้รับโอนทั้งสิทธิ หน้าที่ ของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ทั้ง ๓ แห่งแล้ว จึงเป็นเจ้าหนี้กลุ่มสถาบันการเงิน สมควรจัดอยู่ในกลุ่มเจ้าหนี้กลุ่มที่ ๘ (กลุ่มเจ้าหนี้สถาบันการเงินที่ไม่มีหลักประกัน) ควรได้รับการชำระหนี้เช่นเดียวกับเจ้าหนี้กลุ่มที่ ๘ คือ ได้รับชำระหนี้ภายหลังปรับโครงสร้างหนี้ร้อยละ ๓๕ การจัดให้ผู้ร้องเป็นเจ้าหนี้กลุ่มที่ ๑๒ ทำให้ต้องเสียเปรียบไม่ได้รับความเป็นธรรม เป็นการเลือกปฏิบัติต่อเจ้าหนี้โดยไม่เป็นธรรม และไม่สุจริตใจต่อเจ้าหนี้เป็นการกระทำที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง

๔. มติของเจ้าหนี้ในที่ประชุมฟื้นฟูกิจการไม่ชอบด้วยกฎหมาย และแผนฟื้นฟูกิจการไม่ชอบด้วยกฎหมาย การที่ที่ประชุมเห็นชอบกับแผนฟื้นฟูกิจการนั้น เป็นไปโดยอาศัยจำนวนหนี้จำนวนมากของเจ้าหนี้รายใหญ่บางส่วนเข้าบังคับ และเอาเปรียบเจ้าหนี้ที่เป็นรายย่อยอื่น อีกทั้งทำให้เดือดร้อนจากแผนฟื้นฟูกิจการ และไม่สามารถแก้ไขแผนได้เนื่องจากขาดคะแนนเสียงสนับสนุน ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ทำให้แผนฟื้นฟูกิจการผ่านความเห็นชอบจากที่ประชุมเจ้าหนี้รายใหญ่เพียงไม่กี่ราย พระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ (ฉบับแก้ไข) พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ เพราะบทบัญญัติดังกล่าวเปิดโอกาสให้มีการจำกัดสิทธิของบุคคล และให้มีการเลือกปฏิบัติกับบุคคลต่าง ๆ กัน โดยที่ไม่ได้เข้าไปคุ้มครองขอบเขตแห่งสิทธิของบุคคล

บริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) ลูกหนี้ผู้ขอฟื้นฟูกิจการ คัดค้านว่า

๑. มาตรา ๕๐/๔๖ ทวิ และมาตรา ๕๐/๕๘ เป็นบทบัญญัติที่ได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๑๔ และมาตรา ๒๑ ของพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งมาตรา ๕๐/๔๖ เป็นการแก้ไขหลักเกณฑ์ในเรื่อง “มติพิเศษ” ตามกฎหมายล้มละลายเดิม ซึ่งมีผลทำให้โอกาสในการที่แผนจะได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมเจ้าหนี้เป็นเรื่องที่ค่อนข้างยากอาจเกิดประเด็นปัญหาที่เจ้าหนี้รายใหญ่บางราย หรือเจ้าหนี้รายใหญ่เพียง ๒ - ๓ ราย ซึ่งรวมตัวกัน และมี

จำนวนหนี้ถึงร้อยละ ๒๕ ของจำนวนหนี้ทั้งหมด หรือแม้แต่เจ้าหนี้รายย่อยที่มีจำนวนคนมาก รวมกัน คัดค้านไม่ให้แผนฟื้นฟูกิจการผ่าน อันจะมีผลทำให้ลูกหนี้ต้องตกเป็นบุคคลล้มละลาย ทั้งๆ ที่กิจการ ของลูกหนี้อยู่ในสภาพที่จะฟื้นฟูได้ เหตุดังกล่าวจึงก่อให้เกิดการแก้ไขหลักการของกฎหมายในเรื่องมติ ยอมรับแผนของที่ประชุมเจ้าหนี้เสียใหม่ โดยในหลักการนี้บังคับให้แผนต้องได้รับเสียงสนับสนุนจากเจ้าหนี้ ทั้งในส่วนของจำนวนหนี้ และจำนวนคนของเจ้าหนี้ในกลุ่ม จึงทำให้เกิดกระบวนการที่จะคุ้มครองเจ้าหนี้ รายย่อยอยู่บ้าง

๒. มาตรา ๕๐/๕๘ เป็นมาตรการที่สร้างขึ้นเพื่อให้ศาลเข้ามามีบทบาทในการตรวจสอบ การเห็นชอบแผนโดยที่ประชุมเจ้าหนี้อีกชั้นหนึ่ง โดยยึดหลัก ๓ ประการ คือ

(๑) หลักการไม่เลือกปฏิบัติ ซึ่งวางหลักเกณฑ์ให้แผนฟื้นฟูกิจการต้องกำหนดให้สิทธิแก่ เจ้าหนี้กลุ่มเดียวกัน ได้รับการปฏิบัติที่เท่าเทียมกัน

(๒) หลักการชำระหนี้ที่ดีที่สุด ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการประมาณการ และประเมินสินทรัพย์ของกิจการ โดยวางหลักว่า หากมีการดำเนินการตามแผนสำเร็จผลจะทำให้เจ้าหนี้ ได้รับชำระหนี้ไม่น้อยกว่ากรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย

(๓) หลักการไม่ทำให้เจ้าหนี้บุริมสิทธิเสียเปรียบ

หลักเกณฑ์ดังกล่าวเป็นกระบวนการที่สร้างขึ้นเพื่อให้เจ้าหนี้ทุกรายจำต้องเข้าร่วมในการฟื้นฟู กิจการ และมีผลทำให้กระบวนการฟื้นฟูกิจการมีลักษณะเป็นการทำเพื่อประโยชน์ของทุกคนในคราวเดียวกัน มิใช่เพียงเพื่อประโยชน์ของบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะ การฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ก็เพื่ออำนวยความสะดวกการแก้ไขปัญหาการดำเนินธุรกิจของลูกหนี้ และเป็นการสร้างหลักการของกฎหมายล้มละลาย ให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย รวมทั้งเพิ่ม บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญ รับรองไว้ด้วย ซึ่งเจตนารมณ์ของกฎหมายดังกล่าวได้กำหนดไว้ในหมายเหตุของพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๒ ด้วยเช่นกัน

๓. เจ้าหนี้รายที่ ๑๔๒ ใช้สิทธิโดยไม่สุจริต ในการที่ขอให้ศาลล้มละลายส่งเรื่องให้ศาล รัฐธรรมนูญวินิจฉัย การที่เจ้าหนี้รายที่ ๑๔๒ ไม่ยอมรับมติดังกล่าว มีลักษณะเช่นบุคคลที่ไม่ยอมรับ ในหลักการ ซึ่งหากตนเองจะได้พิจารณาหลักการดังกล่าวขัดกับรัฐธรรมนูญ เจ้าหนี้รายที่ ๑๔๒ ก็ควร จะได้หยิบยกขึ้นให้ศาลล้มละลายส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยตั้งแต่ต้นแล้ว มิใช่รอจนกระทั่ง แผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ได้ผ่านความเห็นชอบจากที่ประชุมเจ้าหนี้

พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ร้องทั้งสามคำร้องต่างขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยในประเด็นเดียวกัน หากได้รวมคำร้องทั้งสามคำร้องเข้าด้วยกันจะสะดวกและรวดเร็วในการพิจารณาวินิจฉัย จึงมีคำสั่งให้รวมคำร้องทั้งสามคำร้องเข้าด้วยกัน โดยเรียกผู้ร้องในคำร้องที่หนึ่งว่าผู้ร้องที่หนึ่ง ผู้ร้องในคำร้องที่สองว่าผู้ร้องที่สองและเรียกผู้ร้องในคำร้องที่สามว่าผู้ร้องที่สาม

ตามคำร้องทั้งสามคำร้อง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

ซึ่งประเด็นดังกล่าวศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยไปแล้วตามคำวินิจฉัยที่ ๓๕ - ๓๖/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๔ ว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ ซึ่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๘ บัญญัติว่า “คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นเด็ดขาด มีผลผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาลและองค์กรอื่นของรัฐ” จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยประเด็นนี้อีก

ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงให้ยกคำร้องของผู้ร้องทั้งสามคำร้อง

นายสุวิทย์ ธีรพงษ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ